Cyd-bwyllgor Corfforedig De-Ddwyrain Cymru | South East Wales Corporate Joint Committee

Is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol

10.00am dydd Iau 26 Mehefin 2025 drwy Microsoft Teams

Cofnodion

Aelodau		
Enw	**Swydd**	**Awdurdod**
Y Cynghorydd Andrew Morgan	Cadeirydd	Aelod o'r CJC
Y Cynghorydd Bronwen Brooks	Aelod	Cyngor Bro Morgannwg
Y Cynghorydd Ann Crimmings	Aelod	CBS Rhondda Cynon Taf
Y Cynghorydd Dan De'Ath	Aelod	Cyngor Caerdydd
Y Cynghorydd Nigel George	Aelod	CBS Caerffili
Y Cynghorydd Rhian Howells	Aelod	Cyngor Dinas Casnewydd
Y Cynghorydd Catrin Maby	Aelod	Cyngor Sir Fynwy
Y Cynghorydd John Morgan	Aelod	CBS Blaenau Gwent
Swyddogion CCR		
Kellie Beirne	Prif Weithredwr	Swyddfa'r CCR
Clare Cameron	Rheolwr Trafnidiaeth ac Ynni	Swyddfa'r CCR
Liam Hull	Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau (Swyddog A51)	Swyddfa'r CCR
Cliona May	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd	Swyddfa'r CCR

1. Ymddiheuriadau am Absenoldeb

1.1 Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorydd Lis Burnett, y Cynghorydd Neelo Farr a Julian Stedman.

2. Datganiadau o Fuddiannau

2.1 Nid oedd unrhyw ddatganiadau o fuddiannau gan Aelodau neu swyddogion.

3. Cofnodion y Cyfarfod Blaenorol

3.1 Derbyniwyd a chymeradwywyd cofnodion cyfarfod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol a gynhaliwyd ar 19 Mawrth 2025 yn gofnod cywir.

4. Ymgynghoriad ar y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (CTRh)

4.1 Cyflwynwyd yr adroddiad gan Clare Cameron. Dywedodd y ceisiwyd unrhyw sylwadau terfynol gan Aelodau'r Is-bwyllgor cyn cyflwyno'r adroddiad i Gyd-

bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru (SEWCJC). Gofynnwyd hefyd i'r aelodau argymell Adroddiad Ymgynghori'r CTR i'w gymeradwyo gan y SEWCJC.

4.2 Dywedodd Ms Cameron fod yr adroddiad yn nodi'r ddeddfwriaeth a hefyd y prosesau sy'n gysylltiedig â'r cyfnod Ymgynghori 12 wythnos. Roedd hefyd yn cynnwys y gwaith a wnaed hyd yma, gan gynnwys y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol drafft, yr Asesiad Llesiant Integredig (IWBA) a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol drafft (RTDP).

4.3 Cynghorwyd yr Is-bwyllgor gan Ms Cameron, mewn perthynas â'r cyfnod Ymgynghori, fod y Canllawiau gan Lywodraeth Cymru (LlC) ynghyd â'r ddeddfwriaeth yn benodol ynghylch â phwy yr oedd angen ymgynghori a sut y mae'n rhaid i'r sefydliad ymgynghori. Roedd proses pedwar cam wedi'i chynnal ac roedd CCR wedi derbyn 435 o ymatebion ar draws y rhanbarth. Cafodd ymatebion rhanddeiliaid eu cynnwys yn y ddogfen Ymgynghori. Roedd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol wedi'i ddiweddaru yn unol â'r ymatebion o'r broses Ymgynghori.

4.4 Tynnodd Ms Cameron sylw'r Aelodau at y ffaith, ers cyhoeddi'r Adroddiad Ymgynghori, fod CCR wedi derbyn un adborth pellach yn argymell newid. Ar dudalen 20 o'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol drafft (Atodiad 1 i'r adroddiad) yn ymwneud â gorfodi troseddau parcio, roedd CCR wedi cyfeirio at 'gyda'r elw wedi'i glustnodi ar gyfer gwelliannau priffyrdd a thrafnidiaeth o fewn yr awdurdodau perthnasol'. Roedd gwelliant yn cael ei gynnig mewn ymateb i gais gan un o'r awdurdodau fod hyn hefyd yn wir o ran gosod ffioedd parcio.

4.5 Nododd y Cadeirydd ei fod yn credu bod hwn yn adroddiad cytbwys gyda'r siartiau cylch yn dangos y wybodaeth a chynnwys yr ymatebion a dderbyniwyd. Derbyniwyd sylwadau defnyddiol a chadarnhaol yn yr Ymgynghoriad.

4.6 **PENDERFYNWYD** bod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol yn argymell Adroddiad Ymgynghori'r CTR i'w gymeradwyo gan y SEWCJC.

5. Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, Cynllun Datblygu Trafnidiaeth Rhanbarthol a Drafft Terfynol yr Asesiad Llesiant Integredig

5.1 Cyflwynodd Kellie Beirne yr eitem, gan bwysleisio mai dyma oedd uchafbwynt proses eang a chynhwysfawr iawn. Roedd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn Gynllun cadarn, yn seiliedig ar dystiolaeth, a oedd yn darparu llwyfan cadarn gan mai hwn oedd y cyntaf i'w gyflwyno gan CCR.

5.2 Cyfeiriodd Ms Beirne at y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol fel un o dair dyletswydd statudol a roddir i CJCs yng Nghymru ochr yn ochr â chynllunio gofodol a llesiant economaidd. Roedd trin y tri gofyniad hyn fel triawd ar y cyd yn galluogi dull llawer mwy strategol. Pwysleisiodd fod y CCR yn gweithio mewn fframwaith llywodraethu aml-lefel gyda Llywodraeth Cymru yn gosod gofynion polisi ar lefel genedlaethol ar gyfer Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol, y rhanbarthau'n datblygu'r Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol ac awdurdodau lleol yn asiantau cyflawni allweddol ar gyfer y cynlluniau hyn. Gwnaeth yr RTDP y gwahaniaeth o amgylch cyflenwi lleol.

5.3 Nododd Ms Beirne fod CCR wedi gweithredu'n effeithiol o fewn amserlen gryno y cytunwyd arni â'r Gweithgor. Roedd hyn yn cynnwys cynnal yr Ymgynghoriad, y sail dystiolaeth a'r rhyngweithiadau â'r rhanddeiliaid dan sylw. Roedd yn bwysig

nid yn unig sicrhau bod y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, gan gynnwys y Cynllun Datblygu Rhanbarthol a'r IWBA, yn gydnaws â'r Canllawiau i'r CJCs ond ei fod yn effeithiol. Soniodd am yr egwyddorion pwysig yr oedd Aelodau'r Is-bwyllgor wedi bod yn awyddus iddynt gael eu hadlewyrchu drwy gydol y broses, gan gynnwys mynd i'r afael â'r anghymesuredd twf a welwyd yn y rhanbarth a oedd â chanlyniadau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.

5.4 O ran yr IWBA, cyfeiriodd Ms Beirne at y ffaith bod CCR wedi cynhyrchu Datganiad Llesiant ac amcanion llesiant a bod yn rhaid i'r sefydliad ddangos sut roedd y ddogfen yn cyd-fynd â'r amcanion cyffredinol.

5.5 Cynigiodd Ms Beirne ddiweddariad i'r argymhelliad ym mharagraff 2 o'r adroddiad hefyd. Hynny oedd bod yr Is-bwyllgor yn 'argymell bod SEWCJC yn cymeradwyo'r CTRh a'r IWBA i'w cyflwyno i Lywodraeth Cymru' a hefyd yn 'nodi bod yr RTDP yn cael ei gyflwyno yn amodol ar gadarnhau dyraniadau Cyllid Trafnidiaeth Leol yn llawn gan Lywodraeth Cymru yn hydref 2025 a bod angen cymeradwyaethau pellach gan RTSC a SEWCJC er mwyn i'r RTDP symud ymlaen'.

5.6 Esboniodd y Cadeirydd fod yr argymhelliad yn ystyried nad oedd yn sicr beth fyddai'r dyraniadau Cyllid Trafnidiaeth Leol eto, yn rhannol oherwydd y gallai'r dyraniad cyllid i'r rhanbarth newid mewn perthynas â'r fformiwla a ddefnyddir. Roedd yn rhaid sefydlu hefyd beth fyddai swm y cyllid. Trafodaeth a gynhaliwyd gyda LlC oedd a allai'r pot fod yn fwy pe bai fformiwla ddiwygiedig yn arwain at lai o gyllid yn y rhanbarth.

5.7 Gofynnodd y Cynghorydd Howells am gynnwys Pont Basaleg yng Nghasnewydd yn rhestr cynlluniau drafft y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Mynegodd gefnogaeth i gyflwyno'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r Cynllun Perthynol Cyffredin i Lywodraeth Cymru ond cyn cyflwyno'r Cynllun Datblygu Rhanbarthol, roedd Casnewydd am ddeall sefyllfa ariannu Llywodraeth Cymru ar gynlluniau Comisiwn Burns. Nododd y Cadeirydd mai barn y Cynghorau Cyfansoddol ledled y rhanbarth oedd y dylai fod cyllid ar wahân ar gyfer cynlluniau gwella priffyrdd Comisiwn Burns (pwysleisiodd y Cynghorydd Maby nad oedd y rheilffordd y tu allan i'r Metro o fewn cylch gwaith Llywodraeth Cymru) y tu allan i'r dyraniad rhanbarthol ar gyfer cynlluniau lleol a pharhaodd hyn i gael ei godi ar bob cyfle gyda Llywodraeth Cymru. Eglurodd Kellie Beirne fod gofyn i CCR gyflwyno'r CTRh, yr IWBA a'r RTDP ar yr un pryd ym mis Gorffennaf ond bod opsiwn yn cynnwys anfon llythyr eglurhaol gan y Cadeirydd gyda'r argymhelliad o'r cyfarfod presennol a fyddai'n ei gwneud yn glir bod y cyflwyniad yn amodol ar gadarnhau dyraniadau Cyllid Trafnidiaeth Leol yn llawn gan Lywodraeth Cymru yn hydref 2025 a bod angen cymeradwyaethau pellach gan RTSC a SEWCJC er mwyn i'r RTDP symud ymlaen.

5.8 Ymatebodd Clare Cameron i bwynt y Cynghorydd Howells ynghylch Pont Basaleg y byddai'n cael ei hailgynnwys yn rhestr ddrafft cynlluniau'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol o dan bennawd 'Gwydnwch Ffyrdd'. Cadarnhawyd ei fod wedi cael ei drafod gyda'r Cadeirydd. Roedd wedi ei hepgor o'r blaen oherwydd problem dechnegol. Ychwanegodd y Cadeirydd y byddai'r rhestr o gynlluniau a gyflwynwyd yn cael eu proffilio o ran amserlenni cyflawni yn amodol ar y cyllid sydd ar gael.

5.9 **PENDERFYNWYD** bod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol yn:

1) Argymell bod SEWCJC yn cymeradwyo'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, a'r IWBA i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru; ac yn

2) Nodi bod y Cynllun Datblygu Lleol (RTDP) yn cael ei gyflwyno yn amodol ar gadarnhau dyraniadau Cyllid Trafnidiaeth Leol yn llawn gan Lywodraeth Cymru yn hydref 2025 a bod angen cymeradwyaethau pellach gan RTSC a SEWCJC er mwyn i'r RTDP symud ymlaen.

6. Diweddariad Biliau Bysiau

6.1 Derbyniodd yr Is-bwyllgor adroddiad yn rhoi trosolwg o Fil Gwasanaethau Bysiau (Cymru) a gyflwynwyd ym mis Mawrth 2025 gan Lywodraeth Cymru, a oedd wedi'i anfon at y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith i'w ystyried a'i graffu.

6.2 Cyflwynodd Richard Cope, Rheolwr Busnes (Cludiant Teithwyr a Strategaeth Drafnidiaeth, Cyngor Sir Fynwy), yr adroddiad. Cyfeiriodd at nod y Bil sef darparu rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus cydgysylltiedig sy'n ddiogel, sy'n integredig, sy'n gynaliadwy yn amgylcheddol, sy'n effeithlon, sy'n economaidd ac sy'n ymateb i ddiwallu anghenion trafnidiaeth y cyhoedd. Soniodd hefyd am brif ddibenion y Bil, fel y'u nodir yn yr adroddiad, gan gynnwys ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru nodi'r gwasanaethau bysiau lleol hynny sy'n ofynnol at ddiben darparu trafnidiaeth ddiogel, integredig, gynaliadwy, effeithlon ac economaidd yng Nghymru. Gellir gweld yr amserlenni ar gyfer craffu ar y Bil yn Atodiad 1 i'r adroddiad ond roedd disgwyl i Gam 1 gael ei gwblhau erbyn 25 Gorffennaf 2025 pan fyddai adroddiad yn cael ei gyflwyno gan y Pwyllgor i Ysgrifennydd y Cabinet a fyddai'n cael ei gyhoeddi ynghyd ag argymhellion o ganfyddiadau'r craffu. Roedd disgwyl i Gam 2 gael ei gwblhau erbyn mis Tachwedd, Cam 3 erbyn mis Ionawr 2026 ac roedd Cam 4 i'w benderfynu eto pan fyddai Llywodraeth y DU yn gallu darparu amserlen ar gyfer Cydsyniad Brenhinol.

6.3 Rhoddodd Mr Cope grynodeb o ymateb CCR i'r Bil (nodwyd yr ymateb llawn yn Atodiad 2 i'r adroddiad). Dywedodd fod cefnogaeth gyffredinol i'r egwyddorion yn y Bil. Roedd y rhanbarth yn rhannu'r dyhead i gynyddu'r defnydd o fysiau ac roedd wedi ymrwymo i weithio gyda LlC a phartneriaid eraill i wneud hynny. Cydnabuwyd bod heriau gyda'r ffurf arfaethedig o weithredu. O dan y cynigion roedd gan Weinidogion Cymru ddyletswydd i baratoi cynllun bysiau Cymru a oedd yn amlinellu'r rhwydwaith bysiau dymunol. Byddai hyn yn cael ei wneud ar ôl ymgynghori ag awdurdodau lleol a'r CJCs. Cyfrifoldeb Gweinidogion Cymru fyddai'n gyfrifol am y cynllun terfynol ac a fyddai'n penderfynu pa wasanaethau fyddai'n cael eu cynnwys.

6.4 Esboniodd Mr Cope fod yr ymateb i'r Ymgynghoriad yn tynnu sylw at y ffaith, hyd yn oed pe bai'r gallu o hyd i ddarparu cyllid ar ei gyfer, na fyddai unrhyw ddyletswydd bellach ar awdurdodau lleol i ddarparu gwasanaethau. Nododd yr ymateb, os oedd gofyniad i Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol gydweithio ar yr ymgynghoriad ar gyfer Cynllun Rhwydwaith Bysiau Cymru, y dylai'r awdurdodau lleol fod yn gyd-lofnodwyr i'r Cynllun hwnnw yn hytrach nag yn ymgyngoreion yn unig. Gyda 80% o deithiau bws yn lleol, byddai rhai o'r camau ymarferol sydd eu hangen i roi'r egwyddorion hynny ar waith yn heriol. Roedd yn hanfodol bod yr Is-bwyllgor yn ei awdurdodau lleol cyfansoddol yn parhau i chwarae rhan ganolog yn y broses o gynllunio, integreiddio a darparu'r rhwydwaith bysiau rhanbarthol. Nododd yr ymateb i'r Ymgynghoriad fod Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai'n gallu gwneud rhagor o gynnydd tuag at y nodau hyn a gwneud hynny'n fwy effeithlon pe bai gan weinidogion sy'n gweithio drwy Drafnidiaeth Cymru reolaeth strategol gyffredinol dros Gynllun Rhwydwaith Bysiau. Er bod y gofyniad i ymgynghori ag awdurdodau lleol a CJCs wedi'i groesawu, ystyriwyd y dylai'r rhanbarth chwarae rhan fwy wrth benderfynu beth fyddai'r gwasanaethau lleol gan

eu bod yn hollbwysig i etholwyr. Cynhwyswyd hefyd yn yr ymateb i'r Ymgynghoriad fod caffael a rheoli'r fasnachfraint wedi'i ategu gan welliannau i flaenoriaeth bysiau, seilwaith a darpariaeth gwybodaeth a byddai hyn yn gofyn am gydweithio cryf ag awdurdodau lleol.

6.5 Dywedodd Mr Cope fod swyddogion yn cael gwybod y byddai gwelliannau sylweddol i'r Bil yng Nghyfnod 2 a bod rhai o'r rhain yn debygol o fod mewn perthynas â pha bwerau fyddai gan awdurdodau lleol yn y dyfodol. Ar hyn o bryd nid oedd unrhyw gynlluniau i gymryd unrhyw ran o'r seilwaith oddi wrth awdurdodau lleol. Gofynnwyd i LlC ariannu'r seilwaith yn ddigonol.

6.6 Soniodd Mr Cope hefyd nad oedd y gwaith o gyflwyno masnachfreintiau a chaffael gwasanaethau bysiau i fod i ddigwydd yn Ne-ddwyrain Cymru tan 2029. Roedd yr ymateb i'r Ymgynghoriad wedi gwneud y pwynt y dylid ystyried hefyd, yn y tymor byr, y gallai'r pwerau presennol sydd ar gael i Awdurdodau Lleol gyflawni gwelliannau sylweddol pe bai cyllid ychwanegol ar gael. Ychwanegodd yr ymateb, o ystyried mai bwriad y Llywodraeth oedd cyflwyno gwelliannau yng Nghyfnod 2 y Bil, y dylai Swyddogion Trafnidiaeth Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a Swyddogion Trafnidiaeth Rhanbarthol geisio gweithio gyda Llywodraeth Cymru i sicrhau bod yr ymateb yn cael ei ystyried yn y cyfnod nesaf. Nododd Mr Cope, os oedd gwelliannau yng Nghyfnod 2 a oedd yn niweidiol i awdurdodau lleol, y gallai fod yn briodol gwneud cyflwyniadau i gadeirydd y pwyllgor yn hytrach na thrwy ymgynghoriad ffurfiol.

6.7 Mynegodd Mr Cope bryderon ynghylch y cyllid sydd ar gael. Dywedodd fod yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi dangos bod angen £30 miliwn o ffioedd gweinyddu y flwyddyn i weinyddu'r fasnachfraint. Roedd angen cyllid trosglwyddo sylweddol. Roedd ardaloedd masnachfraint eraill yn cael eu hasesu ledled y DU a'r farn oedd eu bod wedi bod angen cyllid sylweddol i gadw'r masnachfreintiau ar waith. Ni theimlwyd y byddai'r lefelau cyllido presennol yn ddigonol hyd yn oed i gynnal y gwasanaethau presennol o ystyried y byddai gwasanaethau masnachol yn cael eu cynnwys yn y masnachfreintiau hefyd. Cyfeiriodd at sgôr boddhad o 84% yng Nghymru yn Arolwg Ffocws Trafnidiaeth 2024 ynghylch gwasanaethau cyfredol. Nid oedd unrhyw ddymuniad am lefelau boddhad is pe bai cyllid ar gyfer masnachfreinio yn annigonol.

6.8 Diolchodd y Cadeirydd i Mr Cope a swyddogion bysiau a thrafnidiaeth eraill am eu gwaith, gan gynnwys mewn perthynas â'r Bil. Gofynnodd i Aelodau'r Is-bwyllgor a oeddent yn fodlon cefnogi'r Is-bwyllgor yn ysgrifennu'n ffurfiol at Drafnidiaeth Cymru a Gweinidog y Cabinet yn Llywodraeth Cymru ynghylch y ffioedd gweinyddu o £30 miliwn y flwyddyn a chynnig gweithio gyda nhw i adolygu'r costau a cheisio eu lleihau o ystyried eu bod yn sylweddol o'i gymharu â'r gweithrediad presennol. Cefnogodd yr Is-bwyllgor awgrym y Cadeirydd i ysgrifennu at Drafnidiaeth Cymru a LlC.

6.9 **PENDERFYNWYD** bod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol yn:

1) Nodi cynnwys a phroses y Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru);
2) Nodi'r ymateb Rhanbarthol i'r ymgynghoriad; ac yn
3) Cymeradwyo y dylai Swyddogion CCR ohebu ymhellach ag Ysgrifennydd y Cabinet dros Drafnidiaeth a Gogledd Cymru yn amlinellu'r sefyllfa ranbarthol.

4) Ysgrifennu'n ffurfiol at Trafnidiaeth Cymru a Gweinidog y Cabinet yn Llywodraeth Cymru ynghylch y ffioedd gweinyddu arfaethedig y flwyddyn ar gyfer masnachfreinio a chynnig gweithio gyda nhw i adolygu'r costau.

7. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

7.1 Nodwyd bod cyfarfod nesaf yr Is-bwyllgor wedi'i drefnu ar gyfer 24 Gorffennaf 2025.

Daeth y cyfarfod i ben am 10.36am